

REDAKCIJA & ADMINISTRACIJA: ANCHORENA 85, Dep. A. BUENOS AIRES. Raštus prašoma siųsti Redakcijos vardu.

BALSAS

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ SPAUDOS B-VĖ "BALSAS"

"LA VOZ" SEMANARIO LITUANO EN LA REPUBLICA ARGENTINA.

PRENUMERATA METAMS ARGENTINŲ \$ 4.00 M.N. LIETUVOJE IR KITUR \$ 2.00 U.S.A. Pinigus prašoma siųsti Administracijos vardu; Anchorena 85, Dep. A.

Nr. 56.

BUENOS AIRES, VASARIO 2d., 1929.

III METAI.

TELEGRAMOS.

IŠ LIETUVOS.

MORĖJO NUŽUDYTI VOLDEMARA.

Sausio 31 d. "United" telegrafo agentūra paskelbė visam pasauliui iš Kauno gautas žinias, kad tapo susektas suokalbii prieš Lietuvos diktatorių prof. Voldemarą gyvybę. "La Prensa" rašo, kad vyriausis suokalbinių vadas generolas Plechavičius ir dar 18 karininkų tapo areštuoti ir pasodinti kalėjimui. Juos laukia karo teismas. Plechavičius buvo krašto Apsaugos ministeris Voldemaro valdžioje.

TROCKIS IŠVEJAMAS IŠ RUSIJOS.

Telegramos praneša, kad Rusijos diktatorių Stalinas išveda Trockį iš Rusijos ribų. Trockis važiuoja Turkijon, o paskui Francijon arba Anglijon. Nužudytį Trockį Stalinas bijo, nes pastarasis turi daug šalininkų Rusijoje.

Bolševikai piauonasi už pelną, kurį gauna iš Rusijos smaugiam, maikų. Gal netoli tas laikas, kuomet ir dabartinius diktatorių kitį šarlatanai tremis laukan iš Rusijos ribų. Mat bolševikai žino tik viena, kad "biznis yra biznis" ir tame visos jų "idėjos". Jie myli svetimomis rankomis žarijas žarstyti: revoliucija padarė ir eaz nuvertė Korenskio grupės socialistai, o bolševikai, pasinaudoję laisvėmis, paėmė darbininkas naujon veršijon ir visas laisves iš darbinių atėmė.

REVOLIUCIJA ISPAANIJOJE.

Ispanijos liaudies vadai pakėlė revoliuciją prieš Primo de Riveros diktatūrą. Madridas ir daugelis provincijų tapo apimta revoliucinio judėjimo. Keturi kariuomenės pulkai prisidėjo prie revoliucionierių. Būvęs demokratinės valdžios min. pirmininkas Sanchez atvyko iš užsienių vadovauti revoliuciniu judėjimu.

Paskutinės telegramos jau praneša, kad diktatorių valdžia nuslopino revoliuciją. Suareštavo revoliucijos vadus: Aguilera, Lerroux, Alba, Guerra ir kt. Visus revoliucijos vadus laukia karo teismas.

CHEVROLETO DARBININKAI LAIMĖJO STREIKĄ.

Buehos Aires Chevroleto fabriko darbininkai laimėjo streiką. Administracija sutiko patenkinti visus darbininkų reikalavimus ir priimti atgal darban visus streikavusius darbininkus. Sekančiame "Balso" Nr. tilps platus aprašymas.

"BALSUI" REIKALINGA 1000 SKAITYTOJŲ.

"Balsui" reikalinga 1000 skaitytojų-prenumeratorių. Kuomet bus 1000 naujų prenumeratorių, tuomet "Balsas" bus lengva leisti spaustuveje. O tai visiška yra lengva įvykinti! Tik reikia visiems susipratusiems lietuviams darbininkams imti pavyzdys nuo to gerbiamų apšvietos mylėtojų ir kultūrinio darbo draugų, kurių vardas Argentinos lietuvių visuomenė šį mėną jau turėjo progos matyti pagarsintus šioje vietoje.

Visi, kas perkasi "Balsą" pas mūsų agentus, šiuo mėn. prašomi prisijusti pronomeratos mokostį šioms 1929 metams.

Visi soni prenumeratoriai šiuo mėn. širdingai prašomi paraginti savo draugus užsiprenumeruoti "Balsą".

Kurių gerbiamųjų skaitytojų pronomeratos mokostį yra pasibaigęs, malonėkite dabar pat jį atnaujinti.

"Balsas" yra vienintelis visuomeniškas Argentinos lietuvių darbininkų laikraštis, neturintis jokios išgamos ir nepriklausantis jokiems "izmams". Taigi tik nuo mūsų pačių susipratimo ir pasiryžimo priklauso visas mūsų darbo pasisekimas ir bujojimas.

Susipratę lietuvių darbininkai tai jau gerai suprato ir "Balso" skaitytojų eilės didėja visu smarkumu. Nėra, tai jokios abejonės, kad mūsų laikraštis greitoje ateityje turės galimybes lankyti visą lietuvišką pasaulį iš spaustuves.

Šioje savaitėje iš tolimos Patagonijos, Chabuto, gautos prenumeratos iš

Gerb. Jono Petrulio ir gerb. Prano Tručinsko, Tenka tarsi aukštos pagarbos žodį mūsų skaitytojui gerb. Juozui Švenčioniai, kuris malonėjo tiems skaitytojams patarpininkauti mūsų laikraštį, insigyti.

"Lietuvos" Draugija malonėjo paaukuoti "Balsui" \$ 7.50, kai po dalį pelno nuo savo pirkimo.

Gerb. p-lė Onyte Šabutyte užsiprenumeravo "Balsą" šioms metams ir paaukavo "Balso" naudai \$ 8.00. Tepaseka ir kitos gerbiamos panelės šį gražų p-lės Šabutytes pavyzdį!

Gerb. D. Andriejauskis iš Sarandį, prisijuntė \$ 4.50; prenumeratą ir 50 c. aukų.

Gerb. Jonas Jakštas, iš Pinėyro, prenumeratai prisijuntė \$ 4.00 ir aukavo \$ 1.00.

Gerb. Petras Žalkauskas, iš Taifi Viejo, prenumeratos \$ 4.00 ir aukavo "Balso" naudai \$ 3.00.

VILNIAIUS Lietuvju Laikinasai C.Komitetas suskilo į dvi dalis: vadovovybe pasiliko katalikiško nusistatymo nariai, kurie reklamuoja lietuviybės monopolizavimu. Vadinami "laisvamaniai" - Šiapelis ir Karazėja - iš Komiteto išstojo, nors jie skaitomi ne prasčiaisiais tėvynės darbininkais už tuos, kurie lietuviybę "monopolizuoja". Toksai skilimas dabar įvyko pirmą kartą, nuo lenkiškos letonos užgulimo ant Vilniaus.

KAUNE dabar veikia visi būvę prieš karę fabrikai ir šie prie Lietuvos valdžios įsistatę: du degtukų fabrikai, kartonažo fabrikas, mielių fabrikas, 2 baldų dirbtuvės, geležies dirbtuvė, 3 tabako fabrikai, skerdykla, 2 stiklo fabrikai, 2 avalinių fabrikai, 2 saldinių fabrikai, audinių fabrikas, virvių fabrikas, aliejaus ir kt. mažesnės dirbtuvės.

SAVIŽUDYBĖS Lietuvoje nuo 1924 iki 1928 metų sudarė tokį "rekordą": Alytaus apskrityje - 15; Biržų - 17; Ežerėnų - 5; Kauno m. ir apskr. - 78; Kedainių - 14; Kretingos - 12; Mariampolės - 21; Mažeikių - 16; Panevėžio - 26; Panevėžio miesto - 10; Raseinių a. - 21; Rokiskio - 20; Seinų - 5; Šakių - 16; Šiaulių m. ir a. - 61; Tauragės a. - 14; Telšių - 12; Trakų - 20; Ukmergės - 19; Utenos - 21; Vilkaviškio - 10; Klaipėdos a. ir m. - 31; Pagėgių - 8; Šilutės - 12, - viso 480 žmonių.

LIETUVAITĖ, Sylvia Kuchleraitė, per 3 mėnesius laiką iš Kauno rėta nuėjo Paryžiun, kur buvo labai iškilmingai sutikta.

UDRTIŲS apie ankąje pasirodė daugybė vilkų. Jie išbogo iš miškų kažuosna, kadangi dabartiniu laiku Lietuvoje labai daug prisigijo. Vilkai padarė didelių nuostolių ūkininkams ir sudraskė kėlis kelionėso sugautus žmones.

Gerb. Juozas Selmistartitis, iš Caballito, užprenumeravo "Balsą" Lietuvon savo uošviams, pp. Debesaišiams, Kaupiškioose.

Gerb. Juozas Bukevičius, iš Rosario, prisijuntė 4 prenumeratas: sau, ir gerbiamiesiems J. Paužai, Kaz. Ragušiai ir Vinouii Butkevičiai, Ramanave. Garbė kultūrininkams!

PANEVĖŽYJE prasidėjo didelė byla prieš suokalbinius, kurie kešinosi nuversti Voldemarą valdžią. Kaltinamųjų suole sėdi 2 liaudininkai, 2 socialdemokratai ir dar 32 žmonės, jų tarpe Dr. Domaševičius. Paaukta 120 liudininkų. Kaltinamus teisia karo teismo sesija.

AMERIKOS "Keleivio" redaktorius, aprašinėdamas įspūdžius iš Lietuvos, geris Kauno Opera ir rašo: "Amerikoje mačiau daug operų, bet nė viena jų man taip nepatiko, kaip Kaune. Ir bilietų kainos Kaune labai pigios, sulyginant su amerikomis". Lietuvos teatras yra tikras Lietuvos sk.

PILVĖŠKIOS L. bus persitęsęs per ilgą laiką, nes masibodo šventė, apsuvių apsuvių pusij kaimo sudegė N. Dalinavičiaus triobos.

MARIAMPOLĖJE Julius Karlauskas susiginčijęs plyta nužudė savo draugą Jurgį Striukį.

KAUNE Šv. Kazimiero koplyčioje kunigai atlaikė mišias už Lietuvos nepriklausomybės priešus, t.y. už tuos, kurie žuvo už "jagelėnėlių" idėjas, kitaip sakant, kovose prieš Lietuvos nepriklausomybę.

ŠIAURĖS AMERIKOS IR LIETUVOS LIETUVIAI INTELIGENTAI PRAŠOMI UŽSIPRENUMERUOTI "BALSĄ" IR SAVO DRAUGAMS PATARTI MUS PAREMTI.

TIRKŠLIUOSE piktadariai pavogė visas skrynas Mautvydžių k. p-lėi Gecevičaitėi. Panelė neteko krašio, o dabar ik "kavaliarius" galvoja, ką daryti...

ŠTAKLIŠKĖSE, Jernoliškių k., pas Liubomirskienę, laike vestuvių įvyko žvėriškos bernų muštynės. Labiausia sumušė Bisigirskį, kuris nuo sumušimo tapo nebilu ir gavo veiko paralyžių. Teismas nubaudė mušėikas P. Bogdževičių 4 metams kalėjimo, Joną Belicką, Praną ir Edmundą Svabauskus po 2 mt. kalėjimo.

M.I.S.K.U DEPARTAMENTAS vėl parėdavė partiją mišką už 830,000 lt.

"DAINAVOS" Knygynas praneša, kad gauta iš Lietuvos "Naminis Draugas" ir "Juokų Kalendorius" 1929 m., kurie parduodami po 50 centavų. Kišoninis Kalendorius galima gauti už 30 centavų. Siunčiama ir paštu.

APŽVALGA.

LIETUVIŲ VISUOMENĖ RUOŠIASI.

Buenos Aires ir apilinkės lietuviai su dideliu susidomėjimu laukia Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų sukaktuvių paminėjimo. Visos lietuvių draugijos ir organizacijos (išskiriant Maskvos ir Romos parapijonus) atsiuntė savo atstovus bendrai iškilnių rengimo komitetan. Artistai energingai repetuoja "Aušros Sūnus", panelės ruošia tinkamas deklamacijas. Jau yra nupirkta visa eilė puikių dovanų-premių, kurios bus išdalintos lietuviams, atsilankiusiems šin di-din paminėjimam tautiniuose rūbuose pasidabirusioms. Lietuvaičių paveikslai tilps vietinėje ispany kalbos spaudoje.

Taigi ruoškitės lietuvaitės! Paminėjimas su puikia programa įvyks vasario 23 dieną, "Vorwaerts" salėje, Calle Rincon 1141, Buenos Aires.

Šis parengimas yra bendras lietuvių tautos reikalas. Taigi pasirodymame, kad esame kultūringi ir save gerbiantį žmonės!

DEL AROSEVO ATŠAUKIMO.

"Posliednija Novosti" rašo, kad Rusijos atstovas Arosevas iš Lietuvos del to tapo atšauktas (pakeistas Ovsejenku), kad jis nesugebėjo padaryti pakankamos įtakos į Lietuvos valdžią del Lietuvos ir Vokietijos prekybos sutarties pasirašymo, kuri Maskvoje traktuojama, kaip einanti prieš Rusijos interesus ir perdaug suartinanti Lietuvą su Vokietija.

KAS TIE LENKIJOS SOCIALISTAI?

Dabartinis Lenkijos diktatorius Pilsudskis (išsigimęs lietuvis), nors yra kilęs iš šunbajorių luomo, bet prieš karą priklausė Lenkijos Socialistų Partijai "P.P.S.". Dabar jis jau rengiasi Lenkijos sudukėjusią karūną sau ant galvos dėtis.

"Nasz Przeglond" rašo, kad "P.P.S." dabar gavo kitą labai įdomią aplikaciją: Lenkijos Socialistų Partijos nariu užsimanė tapti generolas Želigovskis, kruvino Vilniaus smurto akto vykintojas. Dar nežinia, ar "P.P.S." priims jį savo narių skaičiun?

MIRĖ VYSKUPAS GRITĖNAS.

"Tėvynė" š.m. pirmame numery rašo, kad Scranton, Pa. mirė vyskupas Gritėnas, 44 metų anžiaus. Sulyg "Tėvynės" strašymu, Gritėnas buvo pažangus žmogus ir kovojo prieš Romą, darbuodamas organizavime Lietuvių Katalikų Tautinės Bažnyčios, nepriklausomos nuo Romos trosto.

Gritėnas yra parašęs kelias knygeles apie Tautinės Bažnyčios siekimus ir sekančiais metais rengėsi aplankyti Lietuvą, kad patirti galimybę steigimo Nepriklausomos Bažnyčios Lietuvoje.

Tos Bažnyčios visas skirtumas nuo Rymiškos yra tik tame, kad jos turtus valdo patys parapijonai ir jokių mokesčių Rymui nenoka.

Tokia Bažnyčia jau įsisteigusi Čekoslovakijoje ir kitose Europos valstybėse.

Sakoma, kad Gritėno vietą užims nepriklausomi kunigai S. Sleiny arba Vipartas...

SPAUDOS ŽAISLAS.

Šiame puslapyje skaitytojai ras ištraukas iš "L. Aido" apie Argentinos lietuvius. Čia netelpa visito "specialaus" korespondento rašymai apie niekini-tų žmonių, kurie Argentino-nedavalgę ir nedarniogoję dirba tautinės idėjos darbą. Bereikalo "L.A." vadi-na juos pusinteligenčiais ir tam panašiai...

Reikia priminti, kad kuomet "Balsas" "vargonavo" Daknio bizniui, tat niekas "B." skaityti nenorejo. "Lietuvos" Draugija tuomet ty dudorių buvo tyčia užnigdytas per ketvir-dalį metų nebuvo surenkta nė vienas nė "Balso" nė "Lietuvos" parengimas, skaitytojų kaip ir neliko ir pašalpos negelbėjo, jei tokios buvo, kaip kad "L.A." rašoma.

Sušukimas "lai gyvuoja" ir organizavimas tam pačiam juodos opozicijos rodo ne patriotybę ir ne nuoširdumą, bet tik bizniškus kiemo nors išskaitliavimus...

Daknio organizuotos parapijos komitetas ir dabar eina su Lenino parapijonais, nes neprisideda nė prie konsulo kvietimo dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės apvaikščiojime. O "L.Aidas" tuos žmones giria...

Gal "nežino"? Bet rašančiam šiuos žodžius yra žinoma, kad "Elta" turi užtektinai realių ir bešališkų korespondencijų, bet mus, matomai, Lietuvoje skaitoma "antraeiliais" piliečiais...

O tai bereikalo daroma: tautinis ir valstybinio gerėjimo jausmas Argentinos lietuviuose nemažesnis už tą, kuri pergyvena kauniečiai ar pav. "tikrosios" Amerikos lietuvių.

Artinasi Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų paminėjimas. Jį rengia kaip tik tik tie žmonės, kuriuos "L.A." šneičia. Mes nežinome, ar mūsų pastaba pasieks "L.Aido" skiltis, bet tai neturi sudrumsti mūsų tautinio nusistatymo, neturi užtenyti toli nuo Lietuvos rengiamos iškilnės. Vistiek galų gale teisybė užtriumfuos.

Net materialiu žvilksniu Argentinos lietuviai jau siunčia Lietuvon bent 100,000 litų kas mėnesis.

Jie gali pasiųsti ir dešimtį kartų daugiau, tik visas mūsų emigrantų gyvenimas reikia rimtoje prasmėje organizuoti: čia reikia rūpintis ne apie tai, apie ką taip plačiai "L.A." korespondentas aprašinėja

"S A N D A R A" plačiai ir prielankiai komentuoja "Balso" ir perspausdina kelias ištraukas iš mūsų laikraščio.

ATVIRAS LAIŠKAS. "LIETUVOS AIDO" REDAKCIJAI.

Gerbiamojo "Lietuvos Aido" dienraštyje (268 ir 269 numeriuose pereinamųjų metų ir 1 ir 2 numeriuose šio metų) yra tilpsios korespondencijos — "Kaip gyvena Pietų Amerikos lietuviai".

Korespondencijos įgauna didesnės reikšmės tuomi, kad jos teppa "L.Aide"; todėl tenka tarti keletas žodžių del jų turinio.

Buti korespondentui ir "pranašauti" labai lengva iš ten, kur niekas nepatikrintų pav. iš Marso karalystės, bet iš Pietų Amerikos jau reikėtų matyti korespondencijas, atatinkančias gyvenimo tikronybei.

Nespaliojant galima tvirtinti, kad tai rašo buvęs kunigas, ne kunigas. ir vėl kunigas Daknys -Daknivičius. Jis beveik ištiesai būgna skaitytojus dvasiškių skurdimu Pietų Amerikoje, kas visiškai neatatinka tikronybei. Daknys savo privatinę biznišką ir labai negarbingai užbaigtą "misiją" bando paversti kokiu tai pasitarinaviu lietuvių dvasiniams reikalams. Bet dabar ir buvę jo šalininkai sako, kad Daknys savo pasielgimais (ėmimu brangiau už šilubus ir mūšias negu vietiniais kunigais, kolektais nei aiškiems tikslams, parapijonų kasos išsiveikimu) ilgiems metams užmušė lietuvių parapijos organizavimo idėją.

Bet bažnytinis dalykas yra tos srities specialistų reikalas ir jos reikalus paprastam žmogui sunku žinoti iki smulkmenų. Čia svarbiausia reikia išsitariti del to, kaip šiaurės Amerikoje gyvenantis kunigas informuoja Lietuvos valstybinį dienraštį apie visuomeninį Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą ir veikimą. Sunumeruota ir paskelbta "L.Aide", kad "dabartiniu laiku veikia šios srovės":

1) Komunistų "Rytojus" Dr. ja. Jis draugija bolševikai įkūrė 1926 metais. Centras Avellano-doj, skyriai Berisso ir Rosario. Bendras narių skaičius apie 500. Draugijos organas "Rytojus" spausdinamas nuoaivoje spaustuvėje. Rytoječiai išlaiko kursas ispany kalbos, turi vietą susirinkimams ir pasilinksminimams rengti. Išsilauko iš Minsko gaunamomis pašalponis. Komunistai išlaiko vieną agentą, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos emigrantus uoste, teikia patarimus, platina spaudą ir rūpinasi padaryti įtaką lietuvių pažiūroms. Kas šėštadienį, kartais ir sekmadieniais komunistai rengia vakarelius, kuriuos lietuviai gausin-gai lanko, nes nėra kitos lietuviams suėiti vietos. Komunistai rūpinasi savo nariams padėti darbą surasti. Už tą savo patarnavimą ima anokestį.

2) Beartinė "Lietuvos" Dr. ja. Toji draugija įkurta konsulo p. Skinkio 1927 metais. Dr. jos organas "Balsas" — savaitraštis spausdinamas šapirografu. "Lietuva" subarusi buvo visą bolševikų opoziciją: socialistus, liberalus, tautininkus ir katalikus. Pirmaisiais metais Dr. ja turėjusi 1000 narių žymiai nusilpnusi bolševikų įtaką ir pakirtusi jiems upa Bolševikai buvo priversti pakviesti iš J. Am. Valstijų savo organizatorių, Mizarą -Rasodę, nes jų organizacija pra-

dėjo krikiti. Mizarai lengvu būdu pasisekė savo tikslą atsiekti, nes "Lietuvos" Dr. jos narių tarpe kilo sumišimas ir tarpusaviai ginčai del susekty valdybos narių tarpe suktybių. Kol "Lietuvos" Dr. ja pašalino iš savo tarpo išnaudotojus (Stankaitį, Kostą Noriką ir kitus į juos panašius) bolševikai sustiprėjo ir suorganizavo smarkų puolimą prieš "Balistus", kurie po šiai dienai negali rimtai susitvarkyti. Dabartiniu laiku "Lietuva" turi vos 50 narių, gi "Balsas" turi vien p. J. Skinkio pinigines pašalpos dėka.

3) ... Šv. Jonų parapija su 300 narių...

Perskaičius tą korespondenciją Lietuvos visuomenė jau manys, kad "viską žino apie Argentina". Bet šia cituotuo-se "paragrafuose" vien šlykštūs melai prirašyti: meluota ir nusimeluota.

Del pirmo "paragrafo" galima štai kas pasakyti:

Bereikalo "Lietuvos Aidas" taip aukštai iškelia bolševikais "Rytojus" Dr. jos visiškai nėra, yra tik tokiu vardu laikraštis, kurį leidžia tam tikra bendrovė. Bolševikai netik 500 narių neturi, bet kas žin ar turi bent 15. Jie pasilaiko tik iš "simpatizatorių", kurių prie "Rytojus" ypač Daknys buvo daug privijęs, savo taktika pildamas mazutą ant vos rusenančio komunistinio "aukuro". Jokiy kalbos kursų rytojiečiai neišlaiko ir neturi. Jokios spaustuvės taipgi neturi, tik šriftą yra gavę iš šiaurės Amerikos liet. bolševikų. Mes žinome, kad 5 uolatiniai darbininkai "Rytojuje" gauna pragyvenimą ir algas, bet Daknio pažįstamas agentas tai gal ir bus pil. Baltušnikas, kuris tar-naudamas vienoje laivų agentūroje ištiesy daugiausia bolševiaštine propaganda teusiama.

Del antro "paragrafo" galima tiek pasakyti:

"Lietuva" susitvėrė ne 1927 metuos, bet 1926. 1000 narių ji niekuomet neturėjo. "Balsas" spausdinamas ne šapirografu, bet rotatoriumi. Iškelęs bolševikų "galybę" Daknys (t. y. "specialus" "L. Aido" koresp.) sako, kad jie dar labiau sustiprėjo del vaidų "Lietuvoje". Faktinai, bolševikai buvo "stiprus" tik laik ke Daknio "operacijų", o dabar jie netik "stiprybės" nystojo, bet su policijos pagalba jų "vadai" tarp savęs kovoja ir pašalino į dvi silpnas grupes, rimtesni ju "simpatizatoriai" nuo jų atsimetė. Tame vien "Balso" kreditas.

Tiesa, kad p. Konsulas Skinkis daug gelbėjo "Balsui" ir dabar ir garsinimą duoda ir palaiko jį kaip garbės vertas Lietuvos pilietis. Bet jis jį palaiko tik asmeniškai. Nemažiau dirba "Balsui" ir kiti pasišventę tautiniam ir kultūriniam darbui Lietuvos piliečiai, dalyvaujanti vadovybėje "Balso" spaudos B. vės, Kultūros Būrelių, Vilniečių Šėjungos, "Lietuvos" Dr. jos etc. Dirbama su pasišventimais iš niekur pašalpy nė atlyginimų negaunant.

Kas link "pašalinimų" iš "Lietuvos" Dr. jos, tat nežinau apie Stankaitį, kuris, nors atšaukė savo Brazilijoje skelbtų paskvilijų "tiesę", bet su juoni, nieko bendro neturiu. O žemiau pasirašijusis, Norklus, niekuomet nesikreipė "Lietuvon", kad tapti jos nariu. Man teko garbės redaguoti "Balso" pradžioje gyvavimo, o padarius redagavimo ekspertmentus ir kitiems asmenims, nuo pereinamo mėnesio "Lietuva" vėl man pavadė jį redaguoti ir rašyti, ką atlieku tik šventadieniais ir naktimis, nes 8-10 val. kas dien dirbu del duonos kėsnio Destilerijos firmoje. — K. N. N o r k u

"Balso" Redaktorius.

K A S M U M S R A Š O M A

APIE AFGANISTANO REVOLIUCIJĄ IR NAINIO KARO PAVOJŲ.

Sukilusių Afganistano fanatikų vadovas Bacha Sakao užėmė Afganistano sostinę Kabulą. Karalius Inayat Ullah su savo artimaisiais aeroplano išlėkė Indijon. Ex-karalius Aman Ullah, kuris atsiskė nuo savo savo brolio Inayat Ullah naujai, manė, kad jam atsiskė nuo savo sosto murins mulai (afganų kunigai), kurie labai priešingi naujoms reformoms; bet mulai nenurino. Aman Ullah dabar apsigyveno didžiojoje Afganistanoprovincijoje Kandagar, saugojamas ir padedamas giminingomis jam tautomis, organizuoja kariuomenę. Jam siūnoma didelio pasipirti iš Jalalabad ir Ghazni provincijų.

Anglai, tikėdamiesi pasinaudoti sunkia Aman Ullah pašėmimi ir išgauti koncocijų Afganistano turtais eksploatuoti, taip pat siūlo pagalbą.

Visa tai turėdamas omenyje reformatorius Ullah stiprina savo politinius eiles ir ginklo pagalba savo kovoti prieš jo reformų priešininkus; taip pat rengiasi tokiu būdu atgal sostan atsistieiti. "Balso" skaitytojai jau žinoma, kad sukilimas Afganistane prasidėjo po to, kaip karalius pasivažiavo po kulturingas Europos šalis pasirodė ir savo šalį, padaryti civilizuotam anžiui tinkamas reformas.

Reikia pažymėti, kad Afganistano gyventojai visai nekultūrininkai, tai tos šalies muloms (kunigams) ir buvo lengva suagituoti musulmonus savo tautiečius prieš karalius įvedamas reformas: kultūringų rūbų dėvėjimą, priverstinio mokslo įvedimą ir t.t.

Afganistanas randasi tarp Rusijos, Turkestano, Persijos ir Britų Indijos. Apima virš 600,000 kv. kilometrų ir turi virš 6,000,000 gyventojų.

Gyventojai užsima gyvulininkyste, kilimų audimu ir šiek tiek žemės ūkiu.

Susisieklimas šalyje labai sunkus, nes gelžkelių dar beveik visiškai nėra.

Šalyje yra daug gamtos turty: alio, almens anglių ir įvairių metalų ir mineralų. Vienok industrija visiškai neišvystyta.

Labai svarbią rolę Afganistane lošia kaip kelias susisieklimas su Indija. Del to Rusija ir Anglija daro didžiausias pastangas įgauti įtakos savo strateginių tikslų vykinimui.

Aman Ullah nepasidavė nė vienu, nė antra įtakai ir savo veiktininkai veda visiškai savystoviai. Strateginiu keliu suinteresuotoms valstybėms labai nepatinka, Aman Ullah veikia taip, kaip labai naudinga. Del to tai didieji kaimynai dabar agituoja tamsius afganus prieš Ullah įvedamas reformas, nerėdamas geriausia išprovokuoti naują karą Afganistano gyventojų tarpe, nuo kurio jau visiškai atsisakė ir iš kurio nebus jokios naudos Afganistanui. Iš Afganistano pilietinio karo pasinaudos Afganistanas, bet tik kiti imperialistiniai jo kaimynai...

I. S.

BUVUSIO RAUDONARMIETIŲ LAIŠKAS. (Užbaigta).

Dabar Rusijoje tik komisarai gerai gyvena, o darbininkas dar labiau skursta negu prieš karą.

1920 metuose, važiuodamas Maskvon iš vakarų fronto, sustojau Mogilevo mieste. Stoviu miesto parke, o prieš mane matosi žvėži kapai. Tie kapai buvo papuošti raudonomis vėliavomis bei kaspinais. Ant kaspinių matėsi lozungai:

"Jūs aukomis puolėt". "Garbė narsuoliams, žuvusiems už laisvę" ir t.t.

Tai buvo kapai komunistų kasantų, žuvusių Vrangelio fronte, Kryme. Iš Krymo jie atvežti Mogilevan ir šia iškilmingai palaidoti. Kapai vainikais ir vėliavomis išpuošti. Bežiurėdamas į tuos kapus aš užsisvajojau. Tie kaspiniai su įvairiais užrašais mano akyse susiliejo į ilgą, ilgą kaspinę, kaip kino filmą, kuria bežiurėdamas prisiminiau, kaip 1918 metaisėjau per lygius Dono laukus, tarp kaimų. Ežovka, Liubimovka, ir matai kapus narsuolių raudonarmiečių, Tambovsko pulko, žuvusių už tą pačią komunistų liuosybę, kovose su Dono karokais. Jie taipgi žuvo kovose su baltagardiečiais, bet jiems iškasta tik negili duobutė, truputį žemės apiberta ir šunias atkąs graūžia kaulus, išso kino žmotus. Mat šia paprastų darbininkų, nepartinų tik liėjinių žmonių kapai. Nė vėliavų, nė vainikų prie jų nėra.

Praslinko tada man prieš akis ta "filma" ir tu vaizdinau parašę: "Svoboda, revinstvo, bratstvo".

Man, kaip buvusiam raudonarmiečiui, rodos, gėda būtų peikti tą tvarką, kurią aš, kaip savanoris, tris metus aktyviai gyniau, del jos vargau ir mirčiai į akis žiūrėjau. Bet negiriamo daikto doras žmogus negali girti.

Ir šiandien, žiomet aš sutinku žmogų iš tarybų Rusijos ir paklausiu, kokias dabar pas juos tvarka, tai kieno sienas, kokio jis nebūtų luomo žmogus ar valstietis, ar padienis darbininkas, — atsaoko, kad dabartinė Rusijos tvarka tai blogusia pasaulyje, ten nė laisvės, nė žmonos darbininkai neturi. Ten darbininkams nevalia be komiteto susirinkimus daryti, nevalia traukti, nevalia kitokiems laikyti išieiti, kaip tik komiteto leidžiamais. Valdžia jaučia, kad liaudis jiai nepritaria, ta' bijosi duoti laisvės, kad tą liaudį kas nesukeltų, kad šalyje neįvyktų tikra konstitucinė, o ne diktatoriška respublika. Jeigu šalyje žmonės būtų patenkinti tai valdžia jų nesibijotų.

Kai dabar man iš ten atvykusieji darbininkai pasasakoja, kaip ten gyvena, bet man net gėda darosi, kad aš raudonoje armijoje tarnavau... Tikri Rusijos darbininkai ir liaudis mums už tai ašiu neturia...

1921 metuose aš iš Rusijos sugrižau Lietuvon. Tunki gyvenimo būklė privertė ir iš Lietuvos iškelti, geresnio pragyvenimo ieškoti.

Atvykau Argentiona, bet ir

KULTURININKAI VEIKIA.

Pereitą sekmadienį įvyko Buenos Aires Kultūros Būrelio visuotinis narių susirinkimas. Susirinkimas nors nebuvo labai skaitlingas senais nariais, bet del to atsilankė ir prisirašė visa eilė naujų pajiegy: panelių ir vyrų.

Susirinkime pirmininkaujant p-lėi El. Mikalaukaitėi, sekretoriaujant p. J. Karpavičiui tapo aptarta visa eilė svarbių kultūros klausimų ir padaryta šie nutarimai:

- 1).- Susirinkimas įgaliojo Valdębą nupirkti Pietų Amerikos Lietuvių spaudos Bendrovės "Balsas" pajų;
- 2).- Užsiprenumeruoti žurnalą "Kultūra" iš Lietuvos;
- 3).- Padaryti Kultūros Būrelio pikniką pabaigoje vasario arba pradžioje kovo mėnesio;
- 4).- Susirašyti su Siaurės Amerikos ir Lietuvos kultūrinėmis organizacijomis knygnėlio insigijimo reikalu, (Sandara pati parašė laišką, priketinama pagalbėti mūsų kultūriniam darbiui).

Laikė minėto susirinkimo, kuris įvyko "Balso" redakcijoje, naujai prisirašiusių narių tarpe yra: pp. Juozas ir Marytė Kvedarai, Kaz. Tvirkutis, J. Prievelis ir kiti.

Nuolatinen Kultūros Būrelip valdybon tapo išrinkta šie asmenys:

P-lė El. Mikalaukaitė, pp. J. Karpavičius, Vincetas Redanskis, J. Černius, St. Stabinskas. Revizijos Komisijon išrinkta: Ponia M. Radanskienė, p-lė E. Lentinaitė ir p-lė A. Zemaitytė.

Iš pakilusio susirinkimo ūpo ir iš ty gražių minčių, kurias susirinkusieji reišė, galima daryti išvadas, kad Buenos Aires Kultūros Būrelis tikrai bujos ir apildys tą spragą, kuri iki dabartiniam laikui sudarė tuštumą mūsų kult. gyvenime. — Santa.

Šia irgi nieko gero nematau. Jaučiuosi klaidą padaręs, kad iš Lietuvos išvažiavau. Tą klaidą jau bus sunku atitaisyti, nes šia negreit galima kelionei užsidirbti, o paskola iš užsienių nevisuomet galima gauti...

Nors šia dar nieko gero nematau, bet jeigu kas man pasiūlytų Rusijon važiuoti, tai kad ir kelionę apmokėtų, vienok geriau šia pasilikčiau, arba Lietuvon taisy mielu noru keliaučiau. Nors Rusijoje man priprasta, nor aš mokytos šalies kalbą, bet tenai nėra jokia gyvenimo darbo žmogui, o vien tik tai skurdas ir komisakų diktatūra.

Šiandien jei galėty, tai labai daug žmonių iš Rusijos į šia atvažiuotų, bet kad iš ten sunku darbo žmogui išsprukti ir niekas negal netik kelionės apsimokėti, bet negal sumokėti ir ty aukštų mokesčių, kokius komisarai ima nuo norinčių iškelti iš Rusijos piliečių.

Jau būdamas Rusijoje aš parašiau keletą laiškų Amerikos lietuvių spaudai iš "rojaus". Dabar daug galėčiau teisybės pasakyti, bet tegul "draugučiai" pirmiau sugraūna šiaame man laiške iš mano patyrimų suteiktas faktus, tada daugiau pakalbėsime. — Juozas Laurynaitis.

LIETUVIS — PASAULINIS GARSENYBĖ.

Sausio 25 diena š. m. visi Pietų Amerikos sporto mylėtojai višą naktį stovėjo prie laikraščių redakcijų ir laukė rezultaty, kaip pasirodys Jack Sharkey (Jonas Žukauskas), žymiausias Siaurės Amerikos boksininkas.

Žukauskas nuo pereito balandžio mėnesio neturėjo rimto susitildimo sporto arenoje, nes prieš tai, laike repetidijų, jis buvo palaužęs savo koją.

Radio nešė iš New Yorko bokso eigę. Publika nervavosi, nes pirmus keturis "rounds" laimėjo Christner, garsus New Yorko boksininkas. Vienok Pietų Amerika geriau pažįsta lietuviu Sharkey-Žukausko vardą ir visi su nekanrumu laukė rezultaty. Paskutinius šešis "rounds" lengvai laimėjo lietuvis Žukauskas ir užėmė taip garbingą, sportininkų akimis žiurint, vietą: Žukauskas tapo paskelbtas pirmutiniu pasaulyje sporto-bokso čempionu, jei neskaityti Henne Tunney, kuris savo boksininko burjers užbaigė, uždėjęs kelis milijonus dolariu.

Šiandien lietuvis Sharkey-Žukauskas stovi pirmoje vietoje. Šiandien lietuvis-žukauskas dar gaus ga kumštini netik stebina pasaulį, bet už kiekvieną pasirodimą scenoje vniuoja savo pramonetan po kalesdešimts tukstančių dolarių, vniuoja po kelis šimtus tukstančių, ir viso pasaulio spauda rašo apie netik kaipo apie galioty, bet ir kaipo apie naują milijonierių ir kaipo apie lietuvi!

"La Prensa" puelpiaip išdabinti Sharkeyjaus atvaizdais; "La Razon" jį stato aukščiausioje vietoje viso sporto pasaulio. Taigi turi buti garbė mums lietuviams, kad iš mūsų tautos, iš paprastų darbininkų žemos gimė toksai žmogus, apie kurį viso pasaulio spauda rašo, kuriuomi visas pasaulis interesojojasi, tik per kurį daugelis pirmą kartą ir Lietuvos vardą išgirsta...

Kiek laiko atgai, kuomet Sharkey Bostone numušė Italijos bokso čempioną, angliškas Bostono dienraštis "Boston Globe" rašė:

"Arena linksta nuo triukšmo, kuomet Sharkey pasirodė, kuomet jis davė Italijos čempionui bokso pamoką. Tai buvo pasirodymas Sharkeyjaus, po kelių mėnesių atostogų".

"Boston Globe" ir "Boston American" rašė, kad Bostono Jack parodė italui, kaip reikia ginti Amerikos garbė, kaip reikia laikyti pasaulinio čempiono vardas.

Sharkey numušė Delaney, Sharkey numušė Maloney, Sharkey numušė De Kuh. Visi su didžiausiu susidomėjimu laukė, kaip praeis kumštynės su Christner. Bet dabar visi Sharkey šalininkai visame pasaulyje nusiramino, nes tas jaunas lietuvis, kuris užgimė neturtingoje lietuvių darbininkų šeimnyje Amsterdam, New Yorko valstijoje, tapo pasauline garsenybe, tapo žmogumi, kurio vardą žino visi netik sportininkai, bet visi, kas tik skaitė laikraščius.

Dabartiniu laiku gal nė apie vieng lietuvių pasaulinėje spaudoje tiek daug nerašoma, kiek apie Jack Sharkey, kurio tikra pavardė yra Jonas Žukauskas, kuris yra žinomas visiems sporto mėgėjams ir kuris pats visuomet su pasididžiavimu save lietuviu vadina.

S p o r t i n i k a s .

VIETINĖS ŽINIOS

RAUDONŲJŲ ERKIŲ "DABBININKIŠKUMAS".

"Balse" jau buvo paskelbta, kad lietuviai neitų streiklaui iauti į Chevroleto dirbtuvę. "Balso" pirmininkas stojo streikuojančių darbininkų puseje ir energingai padeda streikuojantiems darbininkams streiką laimėti. Bet komunistai eina streiklaui iauti, o komtaradaik "Rytojus" slopia streiklaui šiu vardus, nes jie "štabas" streiklaui iauti. Streiklaui vadovauja bolševikas Daubaras, o "R" tyli dėl jo ir dėl kitų. Tai dabar matote, kokis ty raudonųjų erkių "darbininkiškas kumas". Jie tik pinigų iš lietuvių darbininkų vilioja. Su jais streiklaui iauti ir kleikalus Pažiškevičius. — Dabbininkas.

DOMĖS!!!!

Š.m. vasario mėnesio 17 dieną, (sekmadienį) San Isidro, ant La Platos upės kranto, gerai žinomoje lietuviams vietoje, savišalpinė Drg. "Lietuva" rengia PIKNIKĄ. Grieš puikus orkestras, bus šokiai, loterija ir daug įvairių pamerginimų su premijomis. Skanus pp. Sotkausko ir Selmistraiščių bufetas. Ruoškitės visiiii! Ketvirta dalis pelno skiriama "Balso" naudai. Drg. "Lietuva" Valdyba.

DEL susidėjusių aplinkybių "Lietuvos" Draugija visuotinę narių susirinkimą šaukia ne 3-šią, bet 10 d. Vasario mėnesio, 2 v.p.p. "Balso" redakcijos bute. Visi nariai atsilankykite! — V a l d y b a.

JEIGU NORITE DĖVĖTI GRAŽIĄ SKRYBĖLĘ — tat už eikite į lietuvišką skrybėlių fabriką:

CALLE PATRICIAS 1581, BARRACAS, BUENOS AIRES, Skrybėlių fabrikos "KAUNAS", KOSTAS BARKAUSKAS, Savininkas. Dirbu skrybėles iš puikiausių medžių iagų, pigiomis kainomis.

NAUJIENA! NAUJIENA! NAUJIENA! LIETUVIŲ ŠOPERIŲ AKADEMIJA.

CALLE PLINZON 1335, BARRACAS, U. T. 21 — 1022,

Tai yra didžiausia Pietų Amerikoje ir vienintelė Mokykla, kuri išduoda diplomą važiavimui Buenos Aires Mieste ir provincijoje. Prie mokyklos yra nemokamas darbo biuras mūsų mokyklą baigusiems asmenims. Mokykla veikia nuo 8 iki 22 valandai kas dien. Parašykite arba asmeniškai atsilankykite.

Pamokoms vartojamos geriausios lengvos ir sunkios mašinos ir mokytojai geriausi Pietų Amerikos ir Europos diplomuoti mokytojai. Už tikrinamą, kad mūsų mokykla visiems suteikia galimybę tapti geru šoferiu ir gauti gerą darbą. A t s i l a n k y k i t e!

LIETUVOS KONSULATAS. PRANEŠIMAS.

Lietuvos Konsulatas praneša piliečiams žinoti, kad dar neužsiregistravusieji privalo registruotis, prisiuoiant Konsulatui sekančias dienas: vardas, pavardė, gimimo vieta, paso numeris, kada ir kur pasas išduotas. Registracija atliekama nemokamai. Pasą pratęsimas kainuoja \$ 2.50 m.n.

Insidėmėkite ir praneškite savo draugams Lietuvos Konsulato antraštinės nesiregistravusieji reikalauja kad neišmetinėtų. Kons. antraštė as: Calle Anchorena 28 Buenos Aires

DENTISTAS MEK. S. ŠTABINSKAS

baigęs Buenos Aires Dentistų Akademiją priima visokius dantų darbus. Dirba dantis iš porceleno, aukso, platinos ir t.t. Aukso dantys nuo \$ 8.00 m.n. Priima, kraują, šlapimo etc. analizus. Perš v. Rentg.spind. Calle Anchorena 85, Dep. "A" Buenos Aires

APTEKA "ASTER"

CHEMIKO-FARMAČEUTO
MANUEL PODOLSKIO

Gerai ir pigūs vaistai ir kosmetikos dalykai. Priima visokius analizus pigia kaina. Keikale praeis au atsilankyti:

Calle Gorriti 4300 U. T. 71, Palermo 0221

ANTANAS BANDYS BATU DIRBTUVĖ

DIRBA GERIAUSIUS BATUS IŠ GERIAUSIOS MEDŽIAGOS. VISUS PRAŠAU ATsilankyti MANO DIRBTUVĖN SEKANČIU ANTRAŠTU:

CALLE ANCHORENA 85, D-to. A ATIDARYTA GERA

ST. ŠTABINSKO Didelis Lietuviškas Knygynas "DAINAVA"

CALLE ANCHORENA 85 - BUENOS AIRES

"Dainava" atstovauja didelius Lietuvos ir Šiaurės Amerikos Lietuvių knygytus. Visas naujausių laidy knygas galima gauti kas dien nuo 6 iki 9 val. vakaro ir nuo 8 iki 12 val dienos.

Taipgi yra graži ly laišky su paveikslėliais giminių ir draugams. Dar yra "Treji Devynerių" mištinis iš Lietuvos, kuria galima išsipaisti ir paštu. Pakelis kainuoja \$ 1.00 m.n.

F. Missler

Representanta: O. HENZE

Buenos Aires San Martín 666

PIGIAUSIAS IR GREIČIAUSIAS PINIGŲ PERSIUNTIMAS LAIVAKORTĖS LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Istaiga atidaryta nuo 8 iki 19 val., išskiriant šventadienius.

VIŠBUTIS IR RESTORANAS RYGA

EDUARDO HOFFMANNO

25 de Mayo 674-676 Buenos Aires U. T. 0589 Retiro

Š V A R I A U S I A S I R P I G I A U S I A S V I S Ų L I E T U V I Ų M Y L I M A S V I E Š B U T I S . P A T O G U S K A M B A R I A I , Š V A R Ū S I R P I G Ū S V A L G I A I . V I S K A S P R I E I N A M O M I S K A I N O M I S . A T S I L A N K Y K I T E !

JEIGU NORITE GAUTI GERESNI DARBA

TAT IŠ kirpkite iš "Balso" šį mūsų skelbimą ir prisiųskite mums, o mes duosime jums 50 pamokų važiavimo automobiliu ir tanstos tapšite šoferiu. Mūsų mokyklos diplomai už tikrina jums geresnio darbo gavimą. Teorijos ir vairavimo pamokas duodame puikiais automobiliais ir aiškiai kiname lietuvių, ispanų, vokiečių, rusų, lenkų kalbomis. Paklauskite laišky informacijų, tas jums nieko nekainuoja, arba atsilankykite asmeniškai bile valanda, Savininkai pp. Jonikas ir Šmitas: Calle VIEYTES 1789, Barracas, Buenos Aires U. T. 21, Barracas 0265

LIETUVIŠKA TIENDA, BAZAR IR YUGUETERIA

Firmutinė tokios rūšies lietuvių prekybos istaiga Pietų Amerikoje. Yra didelis pasirinkimas žaislų, vyriškų ir moteriškų kojinių, baltinių ir visokių smulkių, kurias parduodame armo kainomis. Yra gerų ir pigių maudymosi kostiumų. Viskas pigu.

Prašome atsilankyti šiuo adresu:

CALLE SAN ANTONIO 657

BARRACAS, BUENOS AIRES

LIETUVIŠKAS KNYGYNAS DOCK SUDEI

Veikia kas dien nuo 6 iki 9 valandai vakaro ir iš tų dienų šventadieniais. Yra puikiausių knygų, kurias galite nusipirkti arba gauti neštinis namo pasiskaityti, už stačius knygos vertes už statų. Yra daugybė laišky giminių ir draugams su paveikslėliais.

JUOZAS BERISTA, Savininkas

Calle Espejo 1442

Dock Sud (Ista Maciel) Buenos Aires

DOMĖS! DOMĖS!

A. VISOCKIS

DIPLOMUOTAS SIUVIJAUS

Siuvu rūbus iš gery ir gražių angliškų medžių iagų pigiomis kainomis. Taipgi sutaisau sunus rūbus ir atnaujint visos apielinkės lietuviams. Atsilankykite šiuo adresu:

VILLA DIEGO, F. C. R. a P. B.

Jeronimas Koreiva

Viso geriausios Buenos Aires publikos mylimiausias siuvė jas. Tokių puikių rūbų kaip Koreiva niekas kitas nepasiuva. Mano dirbtuvėje pasiūtu rūbus visi giria. Duodu ir ilgalaikiam išsimokėjimui.

Už kviečiami visi atsilankyti šiuo adresu:

Calle GARIBALDI 1319

Boca, Capital

JUAN YACUBAITIS

ASTURAS BAR

RESTAURANT

25 DE MAYO 299 U. T. 33, Avenida 3414

BUENOS AIRES BAR

GRAN ORQUESTA

SARMIENTO 264 U. T. 33, Avenida 1698

LIETUVIAI, APLANKYKITE PUIKIAUSI SAVO TAUTIEČIO BARĄ.